

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ
KOMISJA ŚCIGANIA ZBRODNI PRZECIWKO NARODOWI POLSKIEMU

W SŁUŻBIE DLA PRAWDY

**Prace historyczne dedykowane
Zbigniewowi Nawrockiemu
(1959–2017)**

Redakcja naukowa
Tomasz Balbus i Jerzy Bednarek



WARSZAWA 2019

Spis treści

Jarosław Szarek Jerzy Bednarek	Przedmowa. 9 Zamiast wstępu. Zbigniewa Nawrockiego służba dla prawdy 13
CZĘŚĆ I. IN MEMORIAM	
Jan Draus Włodzimierz Suleja Ryszard Oleszkowicz Dariusz Iwaneczko	Wspomnienie o Zbigniewie Nawrockim 23 Historyk i przyjaciel 29 Oficer służb specjalnych 33 Dyrektor Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Rzeszowie 51
Rafał Leśkiewicz Marcin Majewski Jurij Szapował	Szef archiwum Instytutu Pamięci Narodowej 55 W polsko-ukraińskiej grupie roboczej 63 Szczęśliwy człowiek 67 Wykładowca PWSW w Przemyślu w oczach studentów 69
Krzysztof Krelowski Ewa Leniart	Pożegnanie Zbigniewa Nawrockiego 73 Posłowie 75
CZĘŚĆ II. STUDIA I SZKICE	
Ryszard Oleszkowicz	Działalność polskiego kontrwywiadu wojskowego na Polesiu w okresie wojny polsko-rosyjskiej (1919–1921) 81
Wojciech Skóra	Honor oficera a służba w wywiadzie II Rzeczypospolitej. Próba refleksji o dylematach i statusie „dwójkarzy” w dwudziestoleciu międzywojennym 107
Marcin Majewski	Brat Marszałka na Łubiance. Własnoręczne zeznania ministra Jana Piłsudskiego z grudnia 1939 r. 127
Tadeusz Dubicki, Andrzej Suchcitz Tomasz Balbus	Obsada Oddziału II Sztabu Głównego Naczelnego Wodza. Stan z 20 maja 1940 r. 175 „30 rosyjskich bandytów zostało zastrzelonych”. Majerańce pod Wilnem 1 marca 1944 r. 199
Krzysztof A. Tochman	Nieudana misja por. Tomasza Kurasiewicza „Romera” w Grecji w 1944 r. 221
Janusz Gmitruk	Stanisław Koter „Andrzej Poręba”. Główny naczelnik Ludowej Straży Bezpieczeństwa 239

Grzegorz Motyka	58. Dywizja Strzelecka wojsk NKWD i „bunt batalionów” w Polsce południowo-wschodniej w maju 1945 r.	271
Bogusław Polak, Michał Polak	Działalność komunistów włoskich w drugiej połowie 1945 r. w świetle raportu płk. Wincentego Bąkiewicza – szefa Oddziału Informacyjnego II Korpusu	281
Rytas Narvydas	Jeńcy wojenni z Litwy w krajach zachodnich po II wojnie światowej	295
Grzegorz Ostasz, Krzysztof A. Tochman Jerzy Bednarek	Oddział „Ojca Jana” w świetle raportu kontrwywiadu AK. Różne oblicza legendy	301
	„Zachowywał się opornie”. Przestępcze metody śledcze Wojewódzkiego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Łodzi w sprawie przeciwko Janowi Małolepszemu „Muratowi” – ostatniemu dowódcy Konspiracyjnego Wojska Polskiego	321
Rafał Leśkiewicz	Prawo w służbie bezprawia. Działania komunistycznego sądownictwa wojskowego wobec żołnierzy podziemia antykomunistycznego	335
Krzysztof Szwagrzyk	Kadry Straży (Służby) Więziennej na Dolnym Śląsku 1945–1956	347
Stefan Białek	Dymitr Ostaszewski. Naczelnik Centralnego Więzienia Karnego w Strzelcach Opolskich w latach 1950–1951	363
Robert Klementowski	Życie „na służbie”. Kazimierz Szczepański ps. „Woźniak”	377
Krzysztof Kaczmarski	Zygmunt Braude (1903–1976)	391
Mariusz Krzysztofiński	Przerwana kariera por. Józefa Radzika (1913–1992)	399
Piotr Niwiński	Zofia Dąb-Biernacka „Jagienka” (1919–2011)	413
Dariusz Gregorczyk	Grupa VI Wydziału II Służby Bezpieczeństwa Komendy Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej w Katowicach w latach 1957–1972 – funkcjonowanie i zakres działań operacyjno-rozpoznawczych	429
Paweł Perzyna	Zakres działania i sytuacja kadrowa pionu archiwalnego SB KW MO/WUSW w Łodzi w latach 1956–1990	449
Arūnas Bubnys	LGGRTC i IPN. Przegląd dotychczasowej współpracy	471
ANEKS		
	Wykaz publikacji naukowych dr. Zbigniewa Nawrockiego (oprac. Ryszard Oleszkowicz)	481

WYKAZ SKRÓTÓW	487
INDEKS NAZWISK	497
INDEKS GEOGRAFICZNY	527